

Grønt med låg

Tekst og foto **Laila Sølager** havearkitekt



Nu kom lyset tilbage. Og lysten til haveliv vinder frem i takt med, at dagene bliver længere. Så er det igen muligt for planterne at gro. Hvordan skynder man lidt på de grønne vækster, så der snart kan komme frisk grønt på middagsbordet?

BEGYND MED AT TÆNKE PÅ SALAT. Der findes en del salatplanter, der tåler kølighed temmelig godt. Det er sorter som 'Little Gem', 'Rouge d'Hiver', 'Tom Thumb' og 'Winter Density'. Det tager altid ekstra tid, når man skal bestille hjem fra nettet eller via postordrefrøfirmaer. Bestil derfor frøet hjem nu eller find det senere på frøhylderne.

Salat under glas

Fra midten af marts sår man frøet ganske tyndt ud under plastfilm i små kasser og stiller det i almindelig stuetemperatur med ordentlig dagslys. Så snart planterne er spiret frem, stilles de lidt mere køligt. Når de viser tegn på at sætte andet hold blade, pottes de op i små potter, mælkekartoner, yoghurtbægre – alt kan bruges, bare der er hul i bunden.

I slutningen af marts eller begyndelsen af april plantes de små salatplanter ud i køkkenhaven. Men først skal de lære at stå udenørs ved at komme på besøg derude nogle timer hver dag i en uge. For at de spæde salatplanter tåler at bo i køkkenhaven på den kolde årstid, skal de også have tag over hovedet. Køb eller lav små drivhuse, der samler solens stråler ned i den mørke muld og beskytter salatplanterne mod kolde vinde. Nu er det vejrliget, der afgør, om det bliver tidlig høst af smukke salathoveder – eller salatbordet trækker lidt mere ud.

Har man allerede salatplanter fra sidste år stående i haven – jeg tænker på vårsalat, der kan overvintre, kan man også stille drivhuset hen over dem og derved fremskynde væksten, så den går i gang og bliver noget mere stabil.

Driv rabarber

I rabarberbedet kan man også snart begynde at spore foråret. De svulmende skud har siddet på spring hele vinteren. I slutningen af denne måned eller måske i begyndelsen af marts, kan de begynde at gro. Men de behøver ikke nødvendigvis lyset til det. Blot rabarberne oplever højere temperaturer, vil de strække stænglerne. Hvis man sætter en lunende terrakottakrukke hen over dem, vil den med det samme få jordtemperaturen til at stige. Man kan bruge en stor urtepotte, eller

måske er man heldig allerede at eje de smukke rabarberdriveklokker – høje, slanke og med låg, så man kan kigge ind uden at løfte selve krukken. Ellers må man skrive dem på ønskesedlen til det næste Englands-besøg. Derovre har de krukkerne i stort tal. Herhjemme er det kun få pottemagere, der laver driveklokkerne, se boks.

Man driver altså rabarber ved at dække dem med en stor potte eller krukke. Nemt er det blot at sætte krukken hen over en plante og lade terrakottaen om at opsamle solens varme og bringe det videre ind til rabarberknolden.

Hestemøg om klokken

Mere besværligt er det at lægge et tykt lag isolerende materiale omkring krukken. For eksempel halm eller bedre endnu; halm med hestemøg. Et lag på 50 cm er passende. Varmen fra hestemøgets omsætning vil betyde højere temperatur inde i klokken. Som tak for besværet med halm og hestemøg kan man høste rabarber 3-4 uger før, man normalt ville have friske rabarberskud i køkkenet.

Når rabarber drives i mørke, bliver skuddene lange og bladfarverne helt gule. De bliver mere sprøde og meget sødere i smagen – en rigtig delikatesse.

Stilkene strækker sig efter lyset, og planten må bruge af sin oplagsnæring i roden for at producere de lange skud. Derfor er planten ikke meget værd at høste af resten af sæsonen. Giv den rigeligt med gødning i form af kompost, når man har høstet, hvad man vil. Og lad være med at trække flere stængler af den plante resten af året.

Når rabarberne går i blomst er det bedst at skære blomsterstanden af så langt nede ved roden som muligt – i hvert fald, hvis man gerne vil høste mange stilke. Har man rigeligt med rabarber, kan man roligt nyde de smukke blomster sammen med de mange besøgende insekter i de tidlige forårmåneder.

Drivklokkerne kan senere på året bruges til at blege asparges under, hvis man ynder hvide asparges frem for grønne, og til jul kan man plante julesalat i spande og sætte driveklokken over. De fineste hvide, sartgrønne julesalathoveder dukker op efter 3-4 uger.

Rabarber drives frem til tidlig høst ved at stille rabarberklokker af terrakotta hen over planterne. Læg et tykt lag hestemøg med halm omkring klokken, og der opstår højere temperaturer, som får rabarberne til at tro, at foråret er langt fremme.

De tunge smedjerns-drivhuse med glas i sider og tag, der kan tages af, er både smukke og praktiske.

Under glas trives de mest kuldetolerante salatplanter allerede i det tidlige forår. Drivhusene kan man selv lave.

Ellers hold øje i forskellige butikker med havetilbehør – måske dukker de op der i løbet af foråret

Anskaffelse:

Terrakotta-drivklokken laves af Jensen Potter, Præstø tlf. 40 91 65 81, som anviser nærmeste forhandler.

Smedjernsdrivhuse forhandles af Hortensia tlf. 86 55 07 20, der anviser nærmeste forhandler

De nævnte salatsorter føres alle af "Frøposen", som sender katalog, hvis de modtager et brev med porto 7,50 kr. vedlagt.

Adressen er: Frøposen, Postboks 35, 2930 Kokkedal.